

Sürşarj Etiketi Dağıtım Yetkisinin Türk Eczacılar Birliğinden Alınmasının Düşündürdükleri

Ecz. Sadi SUBAŞI

Türk Eczacısının uzun yıllardır ezildiği enflasyonun baskısından bir nebze olsun kurtaran «sürşarj hakkının» uygulama yetkisi bilindiği gibi Türk Eczacılar Birliği'ne verilmişti. Bu Türk Eczacılar Birliği'ne tarihinde verilen en büyük yetki ve sorumluluktur. Bu hakkın kazanılmasında uzun yıllar verilen uğraşlar sonunda semeresini vermiş, olayları ekonomik görüşler doğrultusunda çözümlen Hükümetin de olumlu yaklaşımı ile olumlu sona ulaşmıştı. Belirlenen şekildeki uygulamanın yürütülmesi görevinde Türk Eczacılar Birliği'ne verilmişti. Türk Eczacılar Birliği, bu çok güç ama O oranda da duyulan güvenden ötürü şerefli görevi tam bir başarı ile uygulamaya koymuştur. Gerek bilgisayara yapılan kayıtlarla, gerekse Odaların üyelerine ulaştırmada gösterdiği düzen ile dağıtım işleri adeta saat gibi işliyordu. O kadar ki, hangi eczaneye veya depoya hangi numaralı etiketin ne miktar verildiği, istendiği anda söylenebilecek kadar kesin ve sağlıklı bir kayıt düzeni konulmuştu. Yüksek oranda sağlanan stok etiketin seviyesi ile depo ve eczanelerin istediği kadar, istediği zaman etiket alması sağlanıyordu. Sözün kısası Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı sürşarj uygulama genelgesi tam anlamıyla mükemmel bir şekilde uygulanıyordu. O halde ne oldu? Neden sürşarj uygulama yetkisi Türk Eczacılar Birliği'nden alınarak Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'na bağlı bir vakıfa verildi? İşte bu noktaya gelince, bu sonucu doğuran nedenleri araştırmakta ve muhtemel sonuçlarını irdelemekte yarar vardır sanıyorum.

A — Çok ani gelişen ve camiamızda adeta şok yaratan bu karara Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nın gösterdiği tek gerekçe ise çok ilginçtir. Bilindiği gibi Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığın da tüm ülke sathında sağlık hizmetinde bir düzenlemeye gitme

hazırlıkları vardır. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanı Sn. Mehmet Aydın çok pahalı bir portre oluşturan bu uygulama için bir süre önce, tüm Eczacı Odaları ve Türk Eczacılar Birliği'ne daha önceki Aşı kampanyasında sağlanan desteğin daha büyüğünü beklediğini bizzat duyurmuştu. Bu duyurudan bir süre sonra bu şok karar ortaya çıkmıştır. Yani etiketten sağlanacak gelir bu uygulamanın finansmanında kullanılacaktır. Şimdilik bilinen tek gerekçe budur. Yani en azından bir hata veya beceriksizlik söz konusu değildir.

Ne varki gösterilen gerekçe pek inandırıcı değil, hepsinden öteye de Hükümetin liberal görüşlere sahip ekonomi politikası ile çelişkilidir. Endişem bu gerekçenin gizli bir hissi nedene dayalı olması ihtimalidir. Zira çok büyük milyarları bulacak bu programın, etiketten sağlanacak 50-100 milyonla finanse edilmesi olanak dışıdır. Ayrıca bazı Kamu Kuruluşlarının özel sektöre devredildiği bir politikanın yanında, çok iyi yürütülen bir hizmetin muhtemelen aksamlarına da yol açabilecek bu kararın ardında başka nedenler aramak gerekecektir. Söylentiler şimdiden başlamıştır. Bunları bir özelleştirme içerisinde incelemekte yarar var sanıyorum. Yalnız korkum şu ki, daha işin başında etiket dağıtımında aksaklıklar başlamış ve eczaneler etiketsiz kalmıştır. Koca Samsun İline gönderilen yetersiz etiket sonucu eczanelere biner etiket verilebilmiş, bir daha ne zaman geleceği ise meçhuldür. Bu sonuç ise, rayına oturan ve eski kötü uygulamaları ortadan kaldıran sistemi dejenere edecektir. Bu yeni uygulamadaki endişeleri şöyle sıralayabiliriz:

a — Özellikle taşradaki eczacı tatil günleri dahi Eczacı Odasında etiket temin edebiliyordu. Bugün ise büyük bir bürokrasi ile karşı karşıyadır. Ziraat Bankasına etiket için para yatırarak ve o makbuzla Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlüğü Eczacılık Şubesinden etiketini alabilecektir. Tatil günleri (Cumartesi günleri) bankalar kapalıdır. Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlükleri kapalıdır. Ne kadar etiket alacağını bilemediği için önceden para yatırması da mümkün değildir. Bu ise teminde güçlük yaratacaktır.

b — Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürlükleri bürokratik işlemler içerisinde arz ve talebe göre etiket talebinde bulunacağından, çoğu kez «etiket bitti henüz gelmedi, ne zaman geleceği belli değil» cevaplarını vermek zorunda kalacaklardır.

c — Tek ve düzenli fiatlar ortadan kalkacak kamu kurum re-
cetelerinde sürtüşmelere yol açacaktır.

B — Açıklanan bu gerekçenin dışında başka nedenler arayan gözler için şu noktaları gözden uzak tutmamak gerekir.

a — 22. Dönem Türk Eczacılar Birliği Genel Kuruluna sunulan komisyon raporlarının birisinde etiket fiyatlarının yeniden tesbiti istenmiş ve bu arada depo etiketleri 5.50 TL. sına çıkartılmıştır. Bu karar oylanırken hiçbir Oda temsilcisi veya delege bu haksız uygulamaya karşı çıkmamış veya seçim platformunda bu noktayı gözden kaçırmıştır. Ne yazıkki Türk Eczacılar Birliği Merkez Heyeti de bu kararı hemen uygulamaya koymuştur. Uygulamanın kopardığı gü-rültü büyük olmuş ve depocular adeta isyan etmişlerdir. Daha sür-şarj uygulamasından önce «depoculara bu hak verilmesin diyen» zihniyetin getirdiği bu hissi uygulama kanımca büyük bir hata ol-muştur. Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı'nda etkili olan depo iş-verenleri yetkilileri olanca güçleri ile etkilemiştir. Bu konuda 6. Böl-ge Eczacı Odasına müracaat olmuş ve Oda da Türk Eczacılar Bir-liği'ne bu konuyu iletmiştir. Daha sonra bu çevreler Sağlık ve Sos-yal Yardım Bakanlığı'na telgrafla başvurduklarını saklamamışlardır.

Ancak sonucun istedikleri gibi olduğunu sanmıyorum. «Dimya-ta pirince giderken evdeki bulgurdan da olmuşlardır.» Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı fiyatlarda 50 krş indirerek 500 krş yap-mıştır. Ne var ki bu kez büyük bir bürokrasi ve zamanında, istedik-leri kadar alamamak sorunu ile karşı karşıya kalmışlardır. Bu arada fiyat yüksekliği sonucunda İstanbul'da bazı depoların kutu bastırdık-ları da duyulmaktadır. Kutu fiyatının ufak ambalajlardan, daha ucu-za geldiği belirtilmektedir.

b — 22. Türk Eczacılar Birliği Genel Kurulunda Yönetim teş-kininde gösterilen katı tutum ve bazı Odaların yok farzedilmesi ve başka nedenlerin Türk Eczacılar Birliği Yönetimi ile bazı Odala-rın arasında soğukluğa yol açtığı bilinmektedir. Türk Eczacılar Bir-liği'ne yönelik yıpratma çalışmaları ve bu Odaların Sağlık ve Sos-yal Yardım Bakanlığı'na olan yakınlıklarının da bu kararda etkili ol-duğu söylenmektedir. Eğer bu konuda gerçekten bir etki olmuşsa camia-yı yaralayan bu kararın tüm vicdani sorumluluğu bu Odaların ve kişilerindir. Eğer doğruysa, camiamız içerisinde olması çok ola-ğan bu sürtüşmelerin genelde çıkarlarımızı zedeleyecek sonuçlara vardırılması son derece çirkindir.

c — Türk Eczacılar Birliği ve Odalarımız bu sürşarj etiketleri-nin sağladığı yan gelirlerle tabanda yapılaşmasını hızlandırmış ve örgüt olarak güçlenmeye başlamıştır. Hiçbir dönemde çıkarları dı-şında Türk Eczacılar Birliği'nin güçlenmesini istememiş olan bazı çevreler bundan rahatsızlık duymuşlardır. Türk Eczacılar Birliği'-nin kooperatifleşmeyi desteklemesi, bu arada geniş bütçeler mas-

raflı törenler ve kutlamalarda bahane edilmiş, hatta kooperatif kurularak Akdeniz Bölgesinde bir tatil köyü kurulması düşüncesi dahi düşünce safhasındayken istismar edilmiş, «Türk Eczacılar Birliği ada sadece etiket geliri olduğunu sananların bu gelirin kaldırılması yönünde çalışmış olmaları çok muhtemeldir. Bu arada eczacıya tanıyan «muadil ilaç verebilme» yetkisinin de kaldırılması için Sağlık ve Sosyal Yardım Bakanlığı dışından çalışmalara ağırlık verildiği de son günlerde duyulmaktadır.

Her zaman her yerde Türk Eczacılar Birliği'ni meslek örgütleri içerisinde örnek gösteren Sn. Bakan Mehmet Aydın'ın bu konuya yeniden ve orta bir yol bularak yaklaşacağını umuyor ve rayına oturmuş bu sistem eczacının huzursuz olmasını önleyerek devam ettirmesini diliyorum.

Eğer yukarıdaki varsayım ve söylentiler gerçekleşecek olursa, her zaman olduğu gibi bize kötülüklerin yine bizlerden geleceği sonucuna bir kez daha katlanacağız demektir.